

HVORDAN KOMME I GANG MED SLEKTSFORSKNING?

AV JAHN STORUM

Jahn Storum holdt dette foredraget i forbindelse med slektsforskerdagen i DIS-Hordaland 13 september 1997 i Støpeskjeen - Bergen.

Jeg vet ikke hvem som fant på å grave meg frem fra møllposen til dette møtet. Det kan forresten være det samme nå. Men en viss usikkerhet ligger og lur, siden jeg ikke har holdt slektsforskningen vedlike i de senere år. Det vil alltid være noe en ikke får med seg når en er ute av "gamet". Det siste jeg gjorde var en anetavle som ble trykt i forbindelse med et slektsstevne på Osterøy for fem år siden. Den ble et foreløpig punktum for min slektshistoriske virksomhet. Den anetavlen er jeg forresten kry av, og den kan jeg anbefale til etterfølgelse for alle som strever og har det tungt med anetavler.

Men om jeg på bergenserskrytende vis brisker meg av min anetavle, har jeg neppe grunn til å være like stolt av andre deler av min slektsforskning. Jeg har vanligvis søkt den minste motstands vei. Skydd så mye som mulig kirkebøkenes gotisk presteskrift til fordel for bygdebøkenes klare typografi. Hvis en bygdebok er under arbeid så kan jeg vente tålmodig i årevis på den fremfor å søke til kirkebøkene. Jeg tror jeg ventet i 30 år på at Kirkebok for Hamre skulle utkomme så jeg kunne få orden på min kones aner.

En annen pussighet som jeg merker er at jeg faktisk omfatter mennesker fra bygdebok-områder med større interesse og sympati enn andre.

(Fortsetter på side 6)

ADMIRALEN
FRA
KVINNHERAD
AV
RALF JONASSEN

Vi skal denne gang ta for oss en av de mange stor-karene som er kommet fra det området vi i dag kaller Rosendal, nemlig Christoffer Trundsen Seim Rustung. Han var født på gården Seim omkring 1490. Herfra kunne han nyte utsynet over den vakre Hardanger-fjorden med Sniltveitsøy som nærmeste nabo. Herfra kunne en også se bålet fra veten i ufredstider. Vaktstuen som vi vet han besøkte, sto der ennå i 1830 årene.

Kriger var ikke ukjente på disse trakter. Ved Herøya pleide hæren å samles, og så sent som i 1940 hadde vi et sjøslag her mellom de norske styrkene og tyskerne som gjorde at torpedobåten «Stegg» ble senket.

Men nå tilbake til Christoffer. Han kom fra en meget kjent slekt.

(Fortsetter på side 10)

I DETTE NUMMERET KAN DU LESE OM

HVORDAN KOMME I GANG MED SLEKTSFORSKNING	1
ADMIRALEN FRA KVINNHERAD	1
BEGRAVELSER I BERGEN PÅ 1700-TALLET - DEL 3	2
ETTERLYSNING	8
DIS-HORDALAND BESØKER UNIVERSITETSBIBLIOTEKET	9
LOKALSAMLINGEN PÅ BERGENS OFF BIBLIOTEK	11
NORSKE IMMIGRANTER I USA 1825 - 1850	12
1 PROTOKOLL FRA ÅRSMØTET I DIS-HORDALAND	14
MEDLEMSMØTER OG AKTIVITETER FRAM TIL SOMMER 98	15

Begravelsr i Bergen på 1700-tallet

Vigdis Stensby

Dette er 4. og siste del av Vigdis Stensby's hovedoppgave i historie kalt "Med Liigprædiken og fuld Ceremonie... Begravelse og sosial lagdeling i Bergen på 1700-tallet". Oppgaven tar som tittelen sier for seg begravelse.

Kan gravferdsskikkene antyde en gruppeinndeling av befolkningen i Bergen på 1700-tallet?

Tar vi for oss kilder som kirkebøker og kirkeregnskaper for Bergen i denne perioden, kan vi si at de speiler gravplasssystemet ved å dele den bergenske befolkningen inn i tre grupper. De som begraves på fattigkirkegården utgjør den største gruppen (60-70%). Dette er ikke en fullstendig homogen gruppe, enkelte får fri jord, noen må ha støtte til likkiste, mens andre kunne betale både for graven og til kirkens betjenter. Men alle havner på den samme kirkegården, og alle gravene er i dag borte og glemt. Ved disse kirkegårdene skulle begravelsene være enkle, for noe annet sømnet seg ikke. I en resolusjon for Bergen fra 1761 heter det at «Ingen Børne-Liig som udi disse Kirkegaarders efterdags maatte begraves, maa kjøres bort med vogne, men bæres uden anden Stads og Ceremonie, end den som med et fattigt Barns Liig kand agtes Passelig.»¹ De som ble begravet her befant seg på bunnen av samfunnshierarkiet.

Den nest største gruppen ble begravet på hovedkirkegården. De utgjorde omlag 20-25 % av alle døde. Som i den før omtalte gruppen, er det også her påviselige forskjeller innad, men felles for alle er at de unngikk fattigkirkegården og sannsynligvis betalte alle skatt (hvis man hadde råd til å betale mer enn høyst nødvendig for en grav, hadde man også penger til skatt, en grav på hovedkirkegården kostet 4 til 10 ganger mer enn en grav på fattigkirkegården). Her fikk ingen fri jord, bortsett fra de som døde på stiftelsene, de hadde avtale om fri begravelse på Domkirkegården.

Den tredje og minste gruppen er de 7- 8 % som ble begravet inne i kirkene. Dette krevde i seg selv kapital, og flere familier hadde egne gravkjellere. Heller ikke denne gruppen var homogen. Noen var nyrike, andre hadde lengre tradisjoner blant byens overklasse. Men sammenlignet med resten av samfunnet var dette en gruppe som levde svært godt, og omtrent på samme nivå.

Gravplasssystemet indikerer et skille mellom folk, skapt av samtiden. Et system med tre typer gravsted og forskjellig seremoniell ble regulert av det offentlige, og var allment akseptert. Fattigkirkegårdene ble opprettet på 1600-tallet som et resultat av plassmangel ved hovedkirkegårdene, og det falt naturlig at de fattige havnet her, mens gravene på hovedkirkegårdene ble mer eksklusive.

I 1747 var kirkevergen i Korskirken lei av å føre "Disputer" med velstående folk av den "ordinaire Stand" om St. Martin kirkegård.² Enkelte som vitterlig hadde midler, hevdet de ikke kunne avse mer enn hva en grav på fattigkirkegården kostet. Kirkevergen ville ha slutt på slike uoverensstemmelser og trengte en resolusjon fra stiftsdireksjonen. Den fikk han, og de samme bestemmelsene ble gjentatt 25. august 1761. Da fattet stiftsdireksjonen en resolusjon som skulle hindre misbruk av fattigkirkegårdene.³ Misbruk ble forstått slik at ingen skulle kunne begraves her uten at de virkelig var fattige. Kirkene og latinskolen ville tape penger om så skjedde. I resolusjonens tredje punkt blir det understreket at om noen skulle ha spesielle ønsker om å begrave sine nærmeste på en av byens fattigkirkegårder, men ikke ville unnvære «den ved Hoved Kirkegaardernes brugelige Ceremonie og Stads», måtte det betales etter de takster som var satt for begravelser ved hovedkirkegårdene. Kirken var redd for å miste inntekter fra en god geskjeft, og søkte derfor å hemme befolkningens mulighet til å velge billigere løsninger. Med en slik bestemmelse styrte man tilgangen til fattigkirkegården, og sikret seg inntekter fra

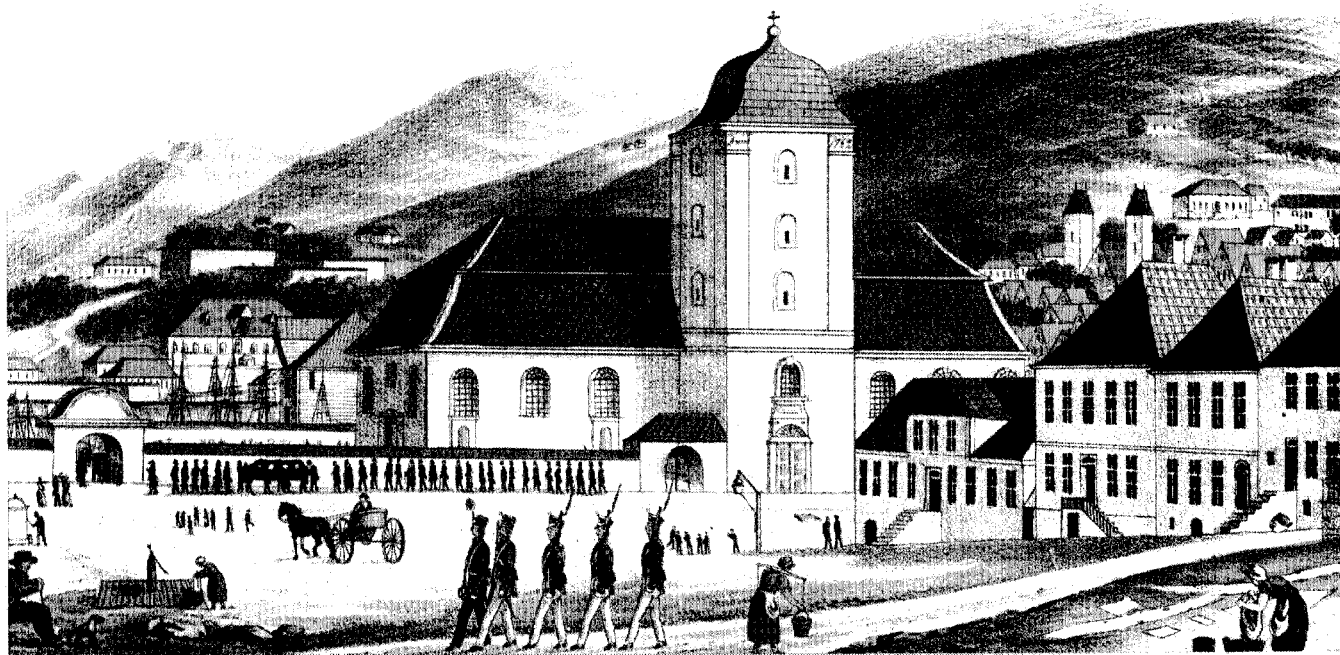
hovedkirkegården. Det foregikk en bevisst kontroll med hvem som kunne begraves på fattigkirkegårdene.

Det var økonomiske motiver som lå bak, men av dens formuleringer ser vi også at forskjellen på folk ble understreket med uttrykk som “lik av første klasse” og “fattiglik”. Resolusjonen anser det som upassende at det for fattiges lik skulle benyttes noen form for seremoni. Oppfatningen var at det rett og slett ikke sømmet seg. Denslags skulle forbeholdes andre som var seremoniene verdig. Dette var også samfunnet seg bevisst, og dermed speiler også gravplasssystemet et samfunnsskille utover det økonomiske. Kirken var på 1700-tallet en viktig maktfaktor i samfunnet og regulerte menneskenes liv. Kirkenes betjenter styrte begravelsene, og det var *allment akseptert* at ikke alle ble begravet på samme vis. Forordningen om begravelser av 1682 fastslo også ulike rettigheter ved begravelser for de ulike samfunnslagene.

Vi ser altså at det foregikk en kontroll med begravelsene på fattigkirkegårdene. Man måtte være “fattig nok” for å kunne gravlegges her. Tilsvarende kontroll fantes ikke med gravstedene inne. De var svært kapitalkrevende, men kunne

man betale, var det fritt fram. Kirkens og skolens hovedhensyn var å få inn mest mulig penger. Gravstedene under stolene i kirken var tilgjengelige for alle som kunne betale for dem. “Nyrike” kunne derfor kjøpe seg til en relativt fin begravelse uten hensyn til sin sosiale anseelse ellers. Men slike “oppkomlinger” ville aldri bli satt ned i de private gravstedene. Disse var eksklusive, og bare beregnet på eieren og hans eller hennes egen slekt. Det var også vanskelig å bruke begravelsen som et middel til å avansere sosialt oppover hvis man ikke hadde økonomi til det. Skifteforvalteren ville sette en stopper for en begravelse med kostnader som boet ikke kunne bære. Men det fantes et system som fanget opp dem som *burde* bli begravet inne, men som ikke hadde økonomi til det. Disse personene kunne få innvilget dispensasjon fra stiftsdireksjonen til fri kirkebegravelse, eller til en begravelse med full seremoni til sterkt reduserte priser. Det var ikke hvert år slike dispensasjoner ble gitt, men det forekom relativt jevnlig.

De geistlige var klart flest i tallet når det gjaldt slike dispensasjoner. Men de fikk ikke automatisk fri begravelse hvis de ikke søkte om det, men dette var helst en formalitet. Wenche von der

Figur 5. Begravelsesfølge på vei til Nykirken. Motiv fra samlingen “Bergens Almindinger” litografert av Prahll etter tegning av Joh. F. L. Dreier 1832-33.

Lippe og Benedicta Margaretha Lemvig illustrerer bedre at dårlig økonomi forbundet med fine aner kvalifiserte til en fornem begravelse. Skiftene etter begge to røper at det sto dårlig til økonomisk, men de var enker etter to av byens store menn. Den første var enke etter Joachim von der Lippe som hadde vært statshauptmann i Bergen, mens den andre hadde vært gift med rådmann Børre Lemvig. Fru von der Lippe betalte 6 rd. for ringing, men fikk fritt gravsted i Domkirken, mens Benedicta M. Lemvig fikk fri begravelse i Korskirken med lys og klokke. De kondisjonertes interesser ble ivaretatt uavhengig av økonomi. To andre som ble begravet på Korskirkegården i 1767, "ble begravet som formuende selv om de hadde nytt fattigpenger".⁴ Det sosiale gapet mellom de to kirkegårdene var stort, og deres sosiale anseelse tilsa at de skulle gravlegges etter rang uten hensyn til økonomi. Men få år senere kom et reskript som fastsatte at alle som hadde fått fattigunderstøttelse uten unntakelse skulle begraves på fattigkirkegården.⁵ Kostnadene ved fattiglemmers begravelser skulle reduseres til det minimale, slik at forsorgsvesenet kunne få mest mulig igjen av dødsboet. De hadde ikke krav på en såkalt hederlig begravelse.

Begravelsene var viktige fordi de i mye sterkere grad enn i dag representerte "konklusjonen" på en persons liv. Den ble brukt som "sosial investering", der man ville vise hvor den avdøde hadde hørt hjemme sosialt, og hvor viktig avdøde hadde vært. Dermed kunne de gjenlevende markere sin egen posisjon i samfunnet ved å arrangere gedigne begravelsesseremonier med påfølgende selskaper. I en del begravelser var store deler av følget "kjøpte" gjester, de fikk betalt for å følge kisten og kaste glans over likfølget. Poenget var at et slik sørgende opptog med synging og kirkeklokker i bakgrunnen skulle legges merke til.

I en analyse av sosial lagdeling er en rekke elementer aktuelle. (Yrke, tittel, økonomi, sosial status) Ved begravelsene får vi oppsummert samtidens forståelse av økonomiske forhold, familiebakgrunn og tilhørighet i lokalsamfunnet (posisjon). Hvis ett vilkår stengte på en urimelig måte, kunne man dispensere. Man kunne kjøpe seg til en fin gravplass, eller man kunne få reduserte takster dersom posisjon- og familietilhørighet var fornemmere enn økonomien tilsa. Valg av gravsted er i seg selv en sterk indikator på ens sosiale tilhørighet. Begravelsene

ble stående som monumenter over avdøde, og kan kalles en langsiktig investering. Gravkjellere (som spesielt på Nykirkegården var tilbygg til kirken ute på kirkegården), gravskrift og epitafia i kirkene var, om ikke evige, så iallfall varige. Korskirken og Nykirken har fremdeles gravskrifter utvendig på kirkeveggene over personer gravlagte i kirkene. Etter 1805 fikk man de store støttene på kirkegårdene, og mange av dem er fremdeles bevarte etter nesten 200 år. Det kortvarige ved selve begravelsen, opptoget og seremonien, var forgjengelig, men likevel ville den sitte i folks minne og bevissthet.

Fra 1805 blir det forbudt med innendørs begravelser bortsett fra i de murede kapellene. Dermed blir en stor del av dem som tidligere kunne ha blitt gravlagt inne, tvunget ut på kirkegården. Skillet er nå lagt dit ut, og man ser en fremvekst av nye store gravstøtter på kirkegården. På slutten av 1700-tallet ble gravstedets betydning tonet ned, og man la heller vekt på begravelsesseremonien og minnesmerket. Systemet med tre gravplasser er fremdeles det samme, men grensene mellom gravplassene blir mer flytende. Færre blir gravlagt inne, og mange av dem som skyves ut på kirkegården ville trolig ha like stor sosial anseelse som de som var så "heldige" å ha en familiebegavelse å bære til.

Kan begravelseskikkene brukes til å dele den bergenske befolkningen inn i grupper? Begravelsessystemet med tre typer gravsteder på 1700-tallet var en videreføring av et system påbegynt på 1600-tallet. Frem til ca 1770 var dette et stabilt system der ubemidlede havnet på fattigkirkegården, det øvre samfunnslag havnet på hovedkirkegårdene og det aller øverste sjiktet ble begravet inne i kirkene. Gravplassene ble rangert etter kostnad og prestisje, og det var relativt skarpe skiller mellom dem. På 1700-tallet er valg av gravsted en meget god målestokk på avdøde og families sosiale posisjon. Det var viktig å markere slutten på en verdig måte. At en "hederlig" begravelse kostet mye var noe alle visste, og ga pårørende en mulighet til sosial manifestasjon.

De som ble regnet for relativt velstående ble avskåret fra å begraves på fattigkirkegårdene. Ubemidlede personer fra sosialt høytstående familier ble innvilget dispensasjon til frie kirkebegavelser med lys og klokke. Disse

personene skulle begraves etter sin sosiale anseelse og ikke etter sin økonomi. Begravelsene gir dermed innblikk i mer enn bare økonomiske sider ved samfunnet, og kan belyse samfunnets egen oppfatning av det sosiale hierarkiet. En mulig svakhet ved metoden er at personer med god økonomi, men med mindre sosial anseelse, kunne kjøpe seg til et bedre gravsted enn deres sosiale plassering skulle tilsi. Men også gravstedene inne i kirkene var graderte etter beliggenhet. Gravstedene under koret var de mest prestisjetunge, samt de i midtgangene. Gravstedene under stolene var mindre aktede og kostet også mindre. Familiegravstedene var ofte plassert under koret, eller de kunne være murte tilbygg til kirkene. En person uten spesiell sosial anseelse men med mye penger ville ikke få anledning til å gravlegges i en av disse, men heller bli lagt under stolene.

Begravelsesforordningen av 1682 understreket de ulike samfunnslagenes rettigheter på området. Det var allment akseptert at høy og lav hadde ulike begravelser. De tre typene gravsted var forbundet med hver sine regler og normer, regler og normer som brukerne rettet seg etter. Det fantes en kontroll med hvem som ble begravet på fattigkirkegårdene, og personer med fine aner men slett økonomi, fikk dispensasjon til "hederlige" begravelser. Avstanden mellom en familie som ga sine døde en standsmessig begravelse og de som ble begravet på fattigkirkegården er formidabel. Det er også lett å sette et skille mellom de begravde på hoved- og fattigkirkegården. Men det er mellom begravelsene inne i kirken og ute på hovedkirkegården som det etterhvert blir problematisk å skille. Det øverste sjiktet av begravelser på kirkegården og det laveste sjiktet inne i kirkene markerer i tiden etter 1760-årene en gråson. Skille mellom de to øverste gruppene blir derfor diffust, og gravstedskriteriet svekkes gradvis. Skillet mellom de begravde på hovedkirkegården og de inne i kirkene blir mye mindre rundt 1800, og viskes nesten ut etter 1805.

Svaret må derfor bli at det tidlig på 1700-tallet ser ut til å være grunnlag for en tredeling av befolkningen når en bruker dette kriteriet, men mønsteret endres utover mot 1800. Da blir det ut fra dette materialet mer hensiktsmessig å snakke om to store blokker, slik Ståle Dyrvik er inne på i sitt bind av Norgeshistorien, der de relativt

velstående utgjør ca 30 % av befolkningen, og der en liten elite ("erkebergenserne") utgjør det absolutte øverste sjiktet.⁶ Skillet går da mellom de begravde på fattigkirkegården og de begravde ved hovedkirken, men med en glidende overgang.

Hvis vi går inn på individnivå vil vi nok finne eksempler på avvik fra systemet, men de vil neppe være så mange at de endrer hovedmønsteret. Å dele en befolkning inn i grupper ved å se på valg av gravplass er en metode som fungerer godt for Bergen på 1700-tallet. Gravsteds-kriteriet kan også brukes til godt inn på 1800-tallet, men da må denne informasjonen kobles opp mot andre opplysninger som avdødes yrke, tittel og økonomi. Kirkebøker og skiftemateriale gir i mange tilfeller både yrke og tittel, mens den økonomiske situasjonen til avdøde enten kommer fram i et skifte eller taler sitt eget språk fordi det ikke er holdt noe skifte. Men jeg mener at fram til ca 1770 er valg av gravplass et så godt kriterium at det kan stå alene.⁷

¹ Bergen stiftsdireksjon, resolusjon 25. august 1761, avskrift i SD. journalsak 197/1834

² Biskopen i Bergen, "Relation om Kaarskierken i Bergen", s. 315-318.

³ Bergens stiftsdireksjon. journalsak nr. 197/1834.

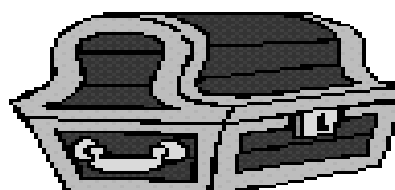
⁴ Kirkeregnskap for Korskirken 1767.

⁵ "Alle i Almissen delagtigblevne Lemmer maa ei tillades paa anden Maade end som Fattig Liig at begraves, omendskjønt deres Venner ville bekoste dem en hæderligere begravelse" Reskript av 16. November 1775 § 4.

⁶ Dyrvik, Ståle. 1995 (1978). Den lange fredstiden 1720-1784. *Norges historie*, bd. 8. Oslo.

Magnus, Anders. 1985. *Erkebergenserne*. Artikkelserie i Bergens Tidende. Eide forlag.

⁷ Rundt 1770 skjer det en endring i begravelsesmønsteret. Det legges mindre vekt på selve gravstedet, mens det investeres mer i selver begravelsseremonien.

(Fortsatt fra side 1) HVORDAN KOMME I GANG MED -.....

Antagelig spøker det inni meg tanker om at jeg på kort tid kunne laget dem en vakker anetavle. Jeg snakker hele tiden om anetavler. Det er mistenkelig, synes dere kanskje. Jeg har en nagende følelse av at de som samler slektsdata i PC-baser, hvorav jeg antar flere er tilstede, heller er på hugget for å kunne produsere en annen slags tavle - nemlig etterslekts-tavle. Men dette vet jeg faktisk for lite om. Selv har jeg hele tiden foretrukket å arbeide med anetavler, og jeg tenker også nærmest på anetavler når jeg tar for

meg det spørsmål som er stilt - hvordan komme i gang? Anetavlen har det pre at den kan fremstilles i lettfattelige figurer - grafikk kanskje vi kan kalle det - og dens systematiske oppbygging er så enkel at man skal være temmelig "tett i pappen" for ikke straks å oppfatte hva den forestiller.

Jeg har her litt tilfeldig tatt med meg tre håndbøker eller veiledningsbøker i slektsforskning. Disse er laget av henholdsvis Fin Michalsen, C.S. Schilbred og Gunnar Christie Wasberg. Alle disse legger vekt på en første

(Kopi av en anetavle)

« Denne anetavlen er jeg kry av! »

runde i familiekretsen med spørsmål og notater, før en så i neste omgang oppsøker arkiv eller bibliotek med spørsmål til personalet der. En må ha lov å håpe og tro at både intervjuer i familiekretsen, konsultasjon av veiledningslitteratur og råd fra bibliotekenes personale vil hjelpe noen til å komme i gang.

Når dette er sagt, kan det være riktig å peke på at de slektssøkende norske menn eller kvinner lite egner seg for entydige karakteristikk. Vi får heller prøve å dele dem opp i diverse kategorier;

Siden jeg er en svoren tilhenger og foretrekker av anetavler i kombinasjon med trykte bygdebøker, velger jeg først ut min yndlingskategori; nemlig personer fra landsbygden med norske gårdsnavn fra bygder som alt har trykte bygdebøker - og i tillegg deres slektninger i byene og resten av Norge. På grunn av bondeslektenes tendens til å føre en stasjonær eksistens med opphold i samme bygd gjennom flere hundre år, vil arbeid med oven-nevnte kategori kunne gi slektsforskeren en slektningefangst på flere hundre i løpet av kort tid.

Så har vi den kategori som bærer sen-navn, eller patronymikon som det fint heter. Disse personer må først gjennomgå en transponeringsprosess, de må avklare sine spor tilbake til landsbygden. Da vil disse komme til å nå like gode resultater som foregående kategori forutsatt at trykte bygdebøker er tilgjengelige.

Så har vi de tilsvarende kategorier med tilknytning til bygder som ennå ikke har fått sine bygdebøker, som ennå ikke har trykte oversikter over hvem som har bodd på gårdene i de seneste 3-400 år, hvor man er henvist til å utarbeide sine slektsoversikter ved å stove seg møysommelig gjennom prestenes gotiske skrift i kirkebøkene på filmer i bibliotekenes leseapparater.

Jeg vil si: dette er en annen krig - dette er ikke samme øvelse som å sitte å bla' i en bygdebok. Dette er heller ikke en sport for hvermannn. Dette er for de mest interesserte, og det krever dyktighet bl.a. i forståelsen av gotisk skrift.

Men gledelig nok meldes det fra disse bygder at det arbeides med bygdebokprosjekter. For noen melder seg da kanskje den tanke å bevilge seg en ventetid inntil disse bøker ser dagens lys. Det var hva jeg gjorde etter å ha studert

Hamre-prestens gotiske krusseduller. Og jeg foretrakk å la min kones aner ligge i ro i 30 år inntil bygdeboken forelå. Deretter gikk det veldig greit, og dere kan skue resultatet, jeg har

det her. Jeg er veldig fornøyd med min avgjørelse om å vente, men det er klart at ikke alle er innstilte på å vise samme grad av tålmodighet.

Dere synes sikkert det er pussig med denne oppdelingen av den norske befolkningen i skikt og kategorier. Det er bare et trekk fra min side for å finne en hjelpekonstruksjon i erkjennelse av behovet for en differensiert behandling.

Om vi slik deler befolkningen opp, alt etter hvilke muligheter de ulike grupper har til å få utredet sin slekt, vil vi også kunne støte på en del personer som ser på sine sjanser som små, som innbiller seg at det for deres vedkommende er nærmest ute-lukket å finne en slektsmessig tilknytning til for-tiden. Familien kan være blitt rammet av en kata-strofe, av sykdom, død, brann, bombing eller er blitt splittet på en slik måte at båndene bakover synes kuttet og vanskelig lar seg knytte igjen. I slike situasjoner kan nettopp slektsforskningen gi viktige positive bidrag dersom den makter å gi personene tilbake en slekt de mente å ha tapt.

Jeg har spurt meg selv om jeg i tilfelle kjenner de muligheter, de redskaper, trykte og utrykte kilder som står til rådighet for et menneske som fikk sine slektsgreiner overskåret av krigen her i Bergen. Jeg tenker på avisene, på Bergens adressebok, på Ligningsbok for Bergen og Hordaland, på telefon-katalogene, på lister over begravelser. Men kirkebøkene, som har sperretid, hvordan er det med de, og folketellinger som ennå ikke er frigitt, hvor strengt holder man på sperringen?

Jeg nevnte i sted de brede skiktene av befolkningen som enten de selv bærer gårdsnavn eller patronymikon, kan gå tilbake til bondelandet og peke på hvor deres slekt stammer fra. Hvorledes bestemmes så en gårds geografiske posisjon ut fra navnet dersom man er ubekjent med eller i tvil om beliggenheten? Det blir da å gå til professor Rygh, d.v.s. til hans 20-binds store verk "Norske gaardnavne". Det er oppdelt med ett bind for hvert fylke, eller amt som man sa omkring forrige århundreskifte da verket ble til. Gjelder det Hordaland og Sogn og Fjordane vil det noen ganger av lettvinthetsgrunner kanskje være tilstrekkelig å slå opp i Bergens Tidendes Kartbok over Vestlandet.

Ønsker vi å vite hvilke kommuner som til nå har fått utarbeidet og trykt egne bygde-bøker, vil jeg henvise til boken "Norsk lokalhistorisk

litteratur" av Frode Fyllingen. Den er utkommet så sent som i år. En annen, "Bibliografi over gards- og ættesogene i Norge" ved Ivar Bjarne Paulsen utkom i 3. utgave i 1995. De fins begge ved skranken i 2. etasje i Bergen offentlige bibliotek.

Etter samme metode som ved bygdebøker og andre bøker kan en bestille inn kirkebøker fra andre deler av landet gjennom fylkesbibliotekformidlingen. Kirkebøkene er på mikrofilm og er bare til lesning og bruk ved bibliotekets leseapparat. Biblioteket har oversikt over hvilke kirkebøker som til nå er fotografert og til bruk for almenheten.

Kom i gang! Vi er enige om at flest mulig må få sjansen til å komme i gang. Ikke desto mindre vil det være skikt av befolkningen som vi vet havner på utsiden, og er handikappet i relasjon til den fra landsbygden stammende del av befolkningen. Vi har f.eks. de innvandrere som er kommet hit de seneste årtier, og som vel neppe ennå har meldt seg med ønsker om å komme i gang.

Vi har også et markant innslag av tidligere innvandrere, etterkommere av danske embedsmenn eller andre utlendinger, håndverkere og kjøpmenn f.eks. En del av de sistnevnte har forlengst latt utarbeide trykte bøker, slekts-monografier for sin egen og inngiftede slekter. De bærer pregnante og kjente familienavn, i likhet med Mowinckel, Mohr og Mohn, Munch og Munthe. Jeg nevner dette for å minne om at denne genealogiske litteratur er ganske omfattende. Det er heller ikke utenkelig at noen av dem som nå ivrig tripper for å komme i gang, som vi sier, kan finne deler av sin familie behandlet i en norsk slektsbok, eller for den saks skyld i en artikkel i et slektshistorisk tidsskrift.

Det slår meg likevel når jeg skriver dette, hvor vanskelig det tør være for den vanlige mann og kvinne å gjøre seg nytte av den genealogiske litteratur. For selv om hver bok kan behandle en rekke slekter, er innholdet sjelden analysert slik at publikum kan få anvendt det på fornuftig vis.

Jeg har sikkert allerede brukt min tid og dere er kanskje alt lett bedøvet av litteratursnakket mitt. La meg derfor også fullføre ved å nevne yrkesbiografiene. Det er en sjanger selv ikke de bør glemme som tørster etter å komme i gang. Vi har bindsterke verker fulle av norske leger, prester, jurister, lærere, studenter, vi har

jernbanemenn og postfolk, ofte med fotos.

La meg også til slutt få ta med mine yndlinger, 4-bindsverket "Våre falne" og Kristian Ottosens "Nordmenn i fangenskap 1940 - 1945".

Jeg tar med alt dette i håp om å gi ideer og innspill til de som vil komme i gang, og kanskje også til de som ennå nøler.

KURS I SLEKTSGRANSKNING

**Det vert kurs i slektsgranskning
på museet 14. og 28 mars.
Kurset er på ca 12 timer. Er
du interessert, ta kontakt
med:
Fjeldstad, Herdla
Tlf 56146771
snarast!**

Etterlysning 1/98

Kan noen av medlemmene hjelpe meg med dette. Min tippoldefar Lars Magnussen Lillestøl født ca 1820 - 1830 kom fra Eios ved Bergen. Jeg har ikke funnet ut av denne «gåten» selv og søker derfor hjelp til dette.

Harald Odd Mæland
Stativ 41
5305 Florvåg
Tlf 56140558

DIS-HORDALAND BESØKER UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

Onsdag 14 oktober 1997 besøkte interesserte medlemmer Universitetsbibliotekets spesialsamling av bilder, aviser og kart. Knut L. Espelid, ansvarlig for samlingen, ønsket oss velkommen og ga en fin orientering og omvisning. Han minnet om at Universitetsbiblioteket er landets nest største bibliotek hvor alle har lånerett.

Billedsamlingen består av enkelt-bilder og arkiver av varierende størrelse fra private givere og profesjonelle fotografer - totalt ca ½ million bilder. Den største del-samlingen er arkivet etter Bergens-fotografen Knud Knudsen som dro rundt på kløvhest for å fotografere natur, arbeidsfolk og ta portrettbilder. Samlingen består av 20.000 glass-plater av varierende kvalitet, 30-40.000 kopier av utsøkt kvalitet hvorav ca 10.000 portretter som er enkelt og greit

katalogisert. Det er også et vidt spekter av bilder fra arbeidslivet. Espelid kunne fortelle at biblioteket snart skal scanne bildene inn på data, 2 personer er ansatt til dette krevende og store arbeidet.

Mange av bildene kan finnes i Glori Schumann Olsen's bøker "Bergens bilder", "Billeder fra Bergens omegn" og i Gustav Brosing's "Det gamle Bergen" og "Bergen vår by". Ønsker du kopi av et eller flere bilder, vil biblioteket få bildene kopiert. Dersom det er til privat bruk, betaler du kun omkostningene - ca kr 100 - 150 pr. bilde avhengig av størrelse. Det tar ca 2 uker før du får bildene.

Mange av oss har gamle bilder som ikke er datert. Hvis fotografens navn fremkommer på bildet, kan du ved hjelp av Susanne Bonge's bok - "Eldre norske fotografer" - finne ut i hvilket tidsrom bildet ble tatt. Boken

gir nemlig en oversikt over hvor lenge disse fotografene arbeidet. (En videreføring av boken kan fåes på diskett fra Fotosekretariatet i Oslo).

Avis-samlingen består blant annet av en stor samling med mikrofilmer av alle landets aviser samt originale aviser. Av slektshistorisk interesse var imidlertid Bergens første avis spesielt interessant. Den kom ut i 1765 etter initiativ av politimester Brose og het "Bergens Adresse-contours Efterretninger". Det var den eneste avisen i Bergen som hadde rett til å ta inn annonser fram til 1860-årene. For oss slektsforskere er selvfølgelig dødsannonsene de mest interessante, og de var trykket på førstesiden av avisen med utrolig mange opplysninger om den avdøde og familien. Det fremkommer hvor mange vedkommende hadde vært gift med, barn og barnebarn fra hvert ekteskap og hvem av disse som eventuelt var døde. Dessuten var det ofte omtale av den avdøde. Dette gir oss et godt utgangspunkt for videre utforskning av slekten på f.eks Statsarkivet.

(Kopi av side fra
"Efterretninger")

Dødsannonse for årene 1765-1850 er registrert av A.M. Wiesener i hans bok "Dødsfall i Bergen 1765-1850. Den kan brukes som oppslagsverk for å finne eventuelle dødsannonser for våre slektningene. Ikke alle fikk dødsannonse i avisen, men det er verdt å undersøke. Boken selges av Bergens Historiske Forening ved Espelid og prisen for medlemmer av denne foreningen er kr. 50, for andre kr. 100,-.

Ellers kunne Espelid anbefale bøkene "Norske aviser" 1&2 som gir en oversikt over hvilke aviser som ble utgitt hvilket sted i hvilket tidsrom (fra 1763).

Universitetsbiblioteket har også kilder som ennå ikke er katalogisert.

Espelid nevnte her spesielt "en utrolig kilde" av journalist Oftenes (Jensen) som har skrevet utallige minneord om forskjellige personer. DIS-Hordaland kan kanskje hjelpe til med å katalogisere slike kilder?

Besøket ble avsluttet med en omvisning på avis-lesesalen.

Dette var et "appetittvekkende" besøk, og mange vil nok ta turen innom igjen for å ta arkivene nærmere i øyesyn. Vær da klar over åpningstiden for Billedsamlingen: tirsdag, onsdag og torsdag fra kl 1200 til kl 1400. Avis- og manuskriptsamlingen mandag til fredag fra kl 0900 til kl 1530.

Vi skal denne gang ta for oss en av de mange stor-karene som er kommet fra det området vi i dag kaller Rosendal, nemlig Christoffer Trundsen Seim Rustung. Han var født på gården Seim omkring 1490. Herfra kunne han nyte utsynet over den vakre Hardanger-fjorden med Sniltveitsøy som nærmeste nabo. Herfra kunne en også se bålet fra veten i ufredstider. Vaktstuen som vi vet han besøkte, sto der ennå i 1830 årene. Kriger var ikke ukjente på disse trakter. Ved Herøya pleide hæren å samles, og så sent som i 1940 hadde vi et sjøslag her mellom de norske styrkene og tyskerne som gjorde at torpedobåten «Stegg» ble senket.

Men nå tilbake til Christoffer. Han kom fra en meget kjent slekt. Hans oldefar var den kjente Mats Gauteson som var gift med Anna Farteinsdotter, og han selv var sønn av Trond Sigurdsson Rustung som igjen var gift med Karen Cold fra Nedstrand. Navnet Rustung er det gammelnorske navnet for hvalross men slekten brukte ikke i førstningen dette navn. Det må derfor ha vært et klengenavn, kanskje i forbindelse med en hvalross-bart? På grunn av sine mange begivenhetsrike opplevelser, som ikke alltid var av den positive art, ble han nok slektens mest berømte skikkelse.

Ettersom det ble sagt, var han i slekt med den siste erkebiskop, Olav Engebregtson, og ble sjef på biskopens krigsskip. Således hadde han en flåte med 300 mann da biskopen kom i strid med Vicents Lunge og hans svigermor Inger til Østraat. Og endelig drepte han etter ordre fra samme biskop, Vincent Lunge i Trondheim i 1535. Dette var innledningen til hans videre ville fremferd. Han sto på godfot med erkebisen som var en innbitt nordmann og ikke ville anerkjenne Christian III som konge i Norge. Dette hadde også med religion å gjøre, for den lutherske lære

var på fremgang og dette motarbeidet han også. Han forsøkte å sende Christoffer mot både Akershus og Bergenhus uten at det lyktes å innta noen av dem.

Christian III ble konge i Norge, og Christoffer rømte til Nederland med en liten flåte. På nedturen fra Trondheim plyndret han for sikkerhets skyld igjen Østraat som han hadde gjort en gang tidligere.

Nå begynner hans annen periode, kan en si. Av Phaltzgreve Fredrik fikk han kaperbrev som gjorde ham til offisiell sjørøver. Med sine tre skip kapret han 9 franske. Nå tok han opphold i Øst Frisland og drev regelrett sjørøveri herfra. Det kan nevnes at han i 1539 herjet både Utstein Kloster og bispegården i Stavanger.

For å få slutt på kaperlivet gjorde han tilnærmelser til Christian III, og ettersom det så ut til å bli krig, gjorde kongen ham til admiral over den danske flåte. Til gjengjeld måtte han ta opphold i Danmark, og her fikk han av kongen Ebiltoft Kloster på Sjælland. Han var i aktiv tjeneste både mot sjørøvere i Østersjøen, oppstand på Island og til slutt i syvårs-krigen i Østersjøen. Dette varte like til 1564.

Han var i mellomtiden blitt gift med Karen Knutsdotter Skanke som var datter av domprosten i Trondheim. De fikk 8 barn hvorav flere ble godt kjent i historien. En kan nevne «Skottefruen Anna» som hadde en heller forunderlig historie.

Den eneste sønnen, Enno Brandrøk, endte opp

„...alle Bergenserens
aandelige Løffning...”

Lokalsamlingen på Bergen offentlige bibliotek

Lokalsamlingen ved Bergen offentlige bibliotek har som oppgave å samle og stille til rådighet alt stoff som blir utgitt om Bergen og Hordaland. Men i tillegg til generell lokalhistorie har vi også mye materiale som er av interesse for slektsgranskere. Av dette kan nevnes:

1. Lærebøker i slektsgranskning
2. Bygdebøker for Hordaland og nabofylkene Rogaland og Sogn og Fjordane, samt en god del fra resten av landet. Det er spesielt bygdebøker med gards-og ættesoger som blir innkjøpt ettersom det er disse det er størst interesse for.
3. Slekthistoriske bøker fra hele landet. Her har vi en ganske stor samling, ca. 1800 titler.
4. Slekthistoriske og lokalhistoriske bibliografier
5. Slekthistoriske og lokalhistoriske tidsskrifter
6. Kirkebøker for Bergen og Hordaland (mikrofilm) Fornavnsregister til viete i kirkebøkene for Bergen 1663-1911 og for-og etternavnsregister til begravde i kirkebøkene for Bergen 1816-1880.
7. IGI-registeret for Norge (mikrokort)
8. Manntall og folketellinger
Manntallet 1663-66 og 1701 for hele landet (mikrokort)
Folketellingen 1801 for hele landet (mikrokort). Denne ligger også inne på Internet, men mikrokortversjonen kan være et bra alternativ.
Folketellingen 1865, 1975 og 1900 for Hordaland og Bergen. (Formen varierer, noen har vi i bokform, andre på mikrofilm).
For-og etternavnsregister til folketellingen 1865 for Bergen, fornnavnsregister til folketellingene 1875 og 1891 for Bergen (1875-tellingen for Bergen ligger også på Internet).
9. Skifteprotokoller for Hordaland og Bergen ca. 1700-1900 (mikrofilm)
10. Emigrantprotokoller for årene 1874-1924 for emigrasjon over Bergen havn (mikrokort).
Ligger også på Internet.
11. Matrikler og jordebøker
Jordebok 1661, Matrikkelen 1665 og Matrikkelforarbeidet 1701 for Hordaland (mikrokort).
Matriklene for 1838, 1886 og 1904 for hele landet (bokform).
Skattematrikkelen for 1647 for hele landet (bokform)
12. Bergensavisene på mikrofilm. Når Statsarkivet nå lager fornnavnsregister over døde i vårt århundre, så fungerer dette i realiteten som et slags register til dødsannonse i avisene.
13. Generelle oppslagsverket.

Lokalsamlingen holder til i 2. etasje på hovedbiblioteket (på "galleriet").

Avdelingen har 1 lesesapparat for mikrokort (med kopieringsfunksjon) og 3 leseapparater for mikrofilm, hvorav ett har kopieringsfunksjon. Dette siste er mye opptatt, og vi anbefaler publikum å bestille time på forhånd. Dette kan gjøres ved å ringe avdelingen på telefon 55568571.

Vi har 1 PC med Internet-tilkobling til bruk for publikum. Her er det også stor pågang, så det er lurt å bestille time på forhånd.

Da gjenstår det bare å ønske alle hjertelig velkommen til biblioteket og lokalsamlingen!

Åpningstiden er: mandag-fredag 9.00-20.00, lørdag 9.00-14.00.

Norske immigranter i USA 1825-1850

Av Yngve Nedrebø

**“Norwegian Immigrants to the United States”,
A biographical Directory, 1825-1850, Volume
two 1844-1846, av Gerhard B. Naeseth**

Gjennom et langt og uvanlig arbeidssomt liv samlet professor Gerhard B. Naeseth (1913-1994) stoff om de første norske innvandrerne til Amerika. Han hentet opplysninger fra skipslistene i National Archives i Washington og fra de kanadiske i Ottawa. Han gikk gjennom rull etter rull med mikrofilm fra de ulike amerikanske folketellingene, 1850, 1860, 1870, 1880 og 1900. Turer til Salt Lake City, og etterhvert også til Norge, skaffet ham oversikt over de opplysningene som kunne hentes ut av det norske materialet: kirkebøker, passprotokoller og emigrantprotokoller. Og som et av fundamentene i arbeidet hans: endeløse vandringar over “norske” gravplasser i Amerika, der opplysning fra gravstein etter gravstein ble notert omhyggelig ned. Disse gravplassbesøkene var så mange - og så langvarige - at professor Naeseth kunne fortelle at begge barna hans hadde lært å lese ved hjelp av innskriftene på gravsteiner i Midt-Vesten.

Det kom knapt 20 000 nordmenn til USA før 1850. Storparten av disse slo seg ned i områder befolket av andre nordmenn, mens rundt 30% spredte seg ut blant millioner av mennesker fra andre nasjonaliteter. Opplysningene som ble funnet fram ble skrevet ned, ark for ark. Materialet vokste, og kom etterhvert til å omfatte flere titusen sider med opplysninger. Disse opplysningene skulle så i sin tur kobles og kontrolleres. Hadde folk holdt seg i ro, ville det ha vært en overkommelig oppgave, hadde de beholdt navnene sine hadde det enda kunnet gå an, men nordmennene i Amerika var stadig på flyttefot, fra settlement til settlement, fra stat til stat. Og de kunne opptre under flere ulike navn, og gjerne oppgi ulike fødselsår. Når Ole Pedersen (Bosøen/Rikardsøen) fra Haugesund med emigrantskuten “Enigheden” i 1837 først dukker opp som Ole Pierson, i 1850 i Missouri som Oley Richardson, og kanskje endte under en gravstøtte i Kansas som Ole Bosen, skal man ha god oversikt over sitt materiale for å kunne henge

med!

I mange tilsvarende verk har man nøydt seg med å presentere opplysninger fra skipslistene. Ambisjon til Gerhard Naeseth har vært å følge de norske emigrantene i land, til deres nye hjem, og videre til de fant sin grav. Boken er bygd opp rundt skipslistene og gir biografiske skisser for den enkelte passasjer i den utstrekning dette er kjent. En god del personer dukker opp som emigranter i andre kilder, uten at de lar seg finne i skipslistene. Disse er ført under overskriften “Unidentified”, og utgjør fra år til annet 10-15% av emigrantene.

Det blir gitt biografier om den enkelte person: Ole Knudsen Nattestad (1837:304) ble døpt 24. desember 1807 i Rollag. Han utvandret i 1837, og kom i 1838 til Beaver Creek settlementet i Illinois. Seinere samme år drog han til Wisconsin (som første nordmann) og slo seg ned i Clinton township i Rock County. Der ble han boende til han døde 28. mai 1886. Han er gravlagt på Jefferson Prairie Lutheran Cemetery i Rock County. Han hadde giftet seg 7. september 1840 med Live Knudsdatter Høiseth, født i Rollag 1812 og utvandret i 1839. De fikk åtte barn, fire gutter og fire jenter.

I forordet til første bind, som ble utgitt i 1993, skrev professor Naeseth at han hadde håp om å få se fullføringen av verket i sin levetid. Slik gikk det dessverre ikke. Han døde i 1994, 81 år gammel, kort etter at han hadde begynt på utskrivningen av bind 2. Etter tre års arbeid ved Vesterheim Genealogical Center har Blaine Hedberg og hans medarbeidere gjort ferdig det andre bindet. Første bind (1825-1843) ble trykt i 600 eksemplarer. Opplaget var utsolgt i løpet av seks måneder. Dette bindet er trykt i et opplag på 1500. Nå gjenstår det tre, ett for 1847-1848, ett for utvandrere i 1849, og det siste bindet for 1850. Da vil det foreligge et materiale på i overkant av 2000 sider om de tidlige norske immigranter til USA.

Det foreliggende bindet omfatter 318 sider med biografier, et fornavnsregister på 82 sider, og en like lang liste ordnet etter bopel i Norge. Som ventet er Voss det prestegjeldet som er sterkest representert, i registeret ordnet etter norsk bopel står vossingene for 9 1/2 side og nesten 12% av de norske emigrantene i denne perioden.

Tabell 1. Folketelling USA 1850, norskfødte fordelt på stat:		sum	menn	kvinner	menn i %
	Wisconsin	8844	4749	4091	53
	Illinois	2198	1164	1034	53
	Iowa	283	162	121	57
	New York	205	160	45	78
	Missouri	151	89	62	59
	California	118	117	1	99
	Texas	68	41	27	60
	Michigan	47	42	5	89
	Utah	34	21	13	65
	Sum	11944	6545	5399	55

Arbeidet med dette verket har avdekket betydelige svakheter i den norske statistikken over utvandring. Etter offisiell norsk statistikk utvandret 3600 nordmenn i perioden 1844-1846. Den foreliggende boken har med opplysninger om mer enn 4600, nesten 30% mer! Men ikke alle disse ble værende i USA, og ganske mange døde etter kort tid. Ikke minst kolera-epidemiene som herjet i siste del av 1840-årene tok grovt for seg.

Sentralt i arbeidet med de tidlige norske innvandrerne i USA står naturlig nok den amerikanske folketellingen fra 1850. Der har Gerhard B. Naeseth funnet igjen rundt 12000 norskfødte. Materialet er nå dataregistrert. Fordelingen på stater, og fordelingen mellom kjønnene er gitt i tabell 1. Materialet viser at mennene var i flertall blant utvandrerne fra Norge de første tiårene, men ikke så dominerende som man kunne ha ventet. Men i stater som Michigan (gruver) og California (gullgraving) og New York (sjøfart) finner vi stort overskudd av norske menn. Tellingen viser ellers at utvandrerne jevnt over var unge. Ved tellingen i 1850 var gjennomsnittsnordmannen i USA 26 år. Se ellers tabell 2.

Storparten av nordmennene samlet seg i

konsentrasjoner. I Dane County i Wisconsin alene bodde det i 1850 2742 norskfødte. Det er om lag like mange som i hele det øvrige Nord-Amerika utenfor Wisconsin!

De norske emigrantfamiliene hadde funnet vegen til Midt-Vesten, og det var til farm de fleste ville. 2346 av 4062 norskfødte menn over 20 års alder er registrert som farmere. Kvinneunderskuddet var markert i aldersgruppene 21-60 og førte til at mange norskfødte menn var enslige, men også at mange hadde funnet seg koner av andre nasjonaliteter. Det er særlig tydelig i New York. Det er selvsagt å se at nordmenn som utgjør små minoriteter raskere blir integrert, enn det tilfellet var f.eks. i Dane County, Wisconsin, der nordmennene i 1850 utgjorde 20% av befolkningen.

Disse bøkene vil bli stående som selve grunnlagsmaterialet til studiet av den tidlige norske utvandringen til Amerika. Det foreliggende bindet kan bestilles fra: Vesterheim Genealogical Center and Naeseth Library, 415 W. Main Street, Madison, WI 53703-3116, USA, og koster 95 dollar pluss frakt (11/21 dollar, hvor 21 dollar er luftfrakt).

Tabell 2. Aldersfordelingen for norskfødte i folketellingen 1850:	alder	menn	kvinner	sum	% menn
	1-10	1168	1034	2203	53
	11-20	1277	1345	2612	49
	21-30	1907	1357	3264	58
	31-40	1149	815	1964	58
	41-50	617	493	1110	56
	51-60	299	240	539	55
	61-70	81	85	166	49
	71+	19	15	34	56
	ukjent alder	29	27	56	
	Sum				55

Protokoll fra ÅRSMØTET/GENERALFORSAMLINGEN for DiS HORDALAND.

Sted/dato: Friskesalen, St Jørgens lokaler, 25. februar 1998.

Møtet åpnes

Leder i DiS Hordaland, Arne Langeland, ønsket velkommen. Da det ikke var noen innvendinger til innkalling gikk han til saks listen:

1. Valg av møteleder og referent

Arne Langeland ble valgt til møteleder og
Andreas H. Johannessen til referent.

2. Styretsberetning

Leder gjennomgikk årsberetningen for perioden, hertil ingen bemerkninger.
Styrets beretning godkjent.

3. Regnskap

Ingen bemerkninger til regnskapet.
Regnskapet godkjent.

4. Revisors beretning

Ingen bemerkninger.
Revisors beretning godkjent.

5. Budsjett 1998

Kasserer Sølvi Arntzen gjennomgikk og orienterte om budsjettpostene.
Vedrørende teknisk utstyr, ble det bekreftet at her er tenkt bl.a. innkjøp av PC til DiS Hordaland som skal plasseres i kontoret som leies sammen med møtelokalet.

6. Ansvarsfrihet for styret

Denne posten er i saksbehandlings orden feilplassert, riktig etter regnskap.

7. Valg

Det nye styret ble valgt med 1 varamedlem i tillegg til valgkomiteens forslag. Følgende ble enstemmig valgt med akklamasjon:

Leder:	Andreas H. Johannessen	(1 år)
Styremedlemmer:	Truls H. Magnus	(2 år)
	Erik Angell-Hansen	(2 år)
	Einar Balle og Terje Skrolsvik sto ikke på valg.	
Varamedlemmer:	Else-Karin Svendsen	(1 år)
	Magnus Asbjørnsen	(1 år)
Revisor:	Arild Tangerås (gjenvalg)	(1 år)

Valgkomiteen ble foreslått utvidet til 3 medlemmer som ble valgt med akklamasjon:

Valgkomiteen:	Lilly Harriet Nygaard	(1 år)
	Anne-Sofie Hoff Eknes	(1 år)
	Sølvi Arntzen	(1 år)

Redaksjons-komite for Medlemsbladet, DiS Hordaland, ble foreslått og'' inn - klappet ''
Thor Hopland og Magnus Asbjørnsen

Annet.

Generalforsamlingen ble meddelt at styret hadde besluttet å sende 2 deltagere til årsmøtet for DIS-Norge den 21. mars i Oslo. Den ene representanten er den nyvalgte leder for DiS Hordaland.

Etter dette takket avgående leder styremedlemmene og valgkomiteen for vel utført arbeide.
Påtroppende leder takket forsamlingen for tilliten.

8. Foredrag

Siste post på programmet var foredrag ved Thor Hopland som i en fyldig beskrivelse tok oss med på en ''vandring'' til den frodige og interessante søndre del av Bergen , fra Kronstad gård over gamle tråkk til Birkeland kirke.

Arne Langeland
Møteleder

Andreas H. Johannessen
Referent

Medlemsmøter og aktiviteter fram til sommeren 1998

18 mars kl 1900	Friskesalen	Brukermøte - gjennomgang av slekts-programmer - DIStreff
22 april kl 1900	Friskesalen	Kåseri ved Gunnstein Akselberg «Gamle gårdsnavn og stedsnavn»
20 mai kl 1900	Friskesalen	Kåseri ved Olav Toft «Gamle boplasser og buemerker»
6 juni kl 0900 - ca kl 1700	Radøy (Buss fra Busstasjonen)	Dagstur med guide til utvandrer- museet på Radøy med innlagt besøk til historiske steder. Påmelding til A. H. Johannessen tlf 55924246
17 juni kl 1900	Friskesalen	Kåseri ved Tore Vigerust «Gamle adels-slekter»

Styret i DIS-Hordaland

Formann:
Andreas Johannessen Tlf 55924246
Sekretær:
Truls H Magnus Tlf 55120717
Kasserer:
Einar Balle Tlf 55590950
Styremedlemmer:
Terje Skrolsvik Tlf 55934364
Erik Angell-Hansen
Varamedlemmer:
Else Karin Svendsen
Magnus Asbjørnsen
(Er stedfortredende styremedlem fram til høsten)
Revisor:
Arild Tangerås

Redaksjonen

Redaktør: **Arne Langeland**
arnelan@online.no
Mangfoldiggjørere
og distributør: **Sølvi Arntzen**

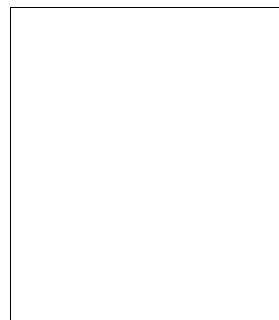
**Ny redaksjon overtar nå ansvaret for
medlemsbladet. Jeg ønsker dere lykke
til og takker herved for meg!**
Arne Langeland

Ny Redaksjon

Redaktør: **Thor Hopland**
Redaksjon: **Magnus Asbjørnsen**

Vår adresse: DIS-Hordaland Postboks 1255 5001 BERGEN

B - post

Til:

A large, empty rectangular box with a thin black border, positioned below the 'Til:' label. It is intended for the recipient's address.

Returadresse:

DIS-Hordaland
Postboks 1255
5001 BERGEN

